

АНАЛІЗ ШЛЯХІВ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ У ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Під час проведеного дослідження було відзначено основні можливості для формування професійних навичок. Визначено ключові аспекти формування навички критичного мислення та способи покращення творчих здібностей. Запропоновано поєднувати різні види впливу на формування професійних навичок у групі. Рекомендовано застосовувати інтерактивну форму проведення практичних занять для поліпшення щодо формування вмінь на основі отриманих професійних навичок.

Ключові слова: професійні навички, критичне мислення, творчість, інтерактивне заняття

Abstract

In the given research the main opportunities to form professional habits were noted. The key aspects of forming critical thinking and ways to increase creativity skills were defined. Suggested to combine different kinds of influence to form the professional skills in the group. The interactive form of spending the lessons for forming skills based on received professional habits was recommended.

Keywords: professional habits, critical thinking, creativity, interactive lesson

В XXI столітті, із стрімким розвитком технічного прогресу, глобалізації та діджиталізації у світовому суспільстві, технічні спеціальності перебувають у розквіті своїх можливостей професійної реалізації. Після перегляду світової історії та напрямків світогляду людства, починаючи від міфологічного світосприйняття до сьогодення, людина завжди відіграла одну з провідних ролей завдяки своїм навичкам, вмінням та здібностям. Головним чином, формування навичок, вмінь, розкриття природних здібностей дозволяє не лише корисно їх використовувати, але й забезпечує еволюцію професійної діяльності людини [1]. Технічне спрямування задовольняє потребу людини до раціонального мислення та формування логічних висновків з отриманої інформації. Але незважаючи на це, вільне оперування інформацією, потребує її аналізу, що не завжди містить раціональне зерно. Для поліпшення оперування інформацією у технічному університеті студент повинен не лише виконувати власні обов'язки та завдання, що стосуються дисциплін, але й розвивати в собі такі навички та, по можливості, здібності як: критичне мислення, співробітництво, творчість, зосередженість, увага до деталей. Як правило, якісно виконане завдання студентом є запорукою не лише його успішної майбутньої професійної кар'єри, але й проявом вищеописаних навичок, здібностей та вмінь [2]. Як відомо, деякі з відомих вчених та спеціалістів, що належать до технічних спеціальностей, досягнули вершин у своїх галузях завдяки самоосвіті, що підтверджувалась в технічних університетах відзнаками за успішне навчання. Історія їх успіху полягає не лише в новаторстві, максимальній віддачі справі, а й у вмінні концентрації уваги та роботи в групі, що базувалась на вдосконаленні професійних навичок та перетворення їх у вміння [3].

Сучасний технічний університет має в більшості електронні носії інформації, що забезпечує зростання медіа-грамотності серед студентів. Але все ж таки, основним шляхом формування навичок XXI століття для студента є відвідування його навчального закладу.

Для формування професійних навичок та критичного мислення студенту необхідно якісно та швидко виконувати поставлені задачі, а також намагатись аналізувати отриману інформацію та звертати увагу на деталі завдань. При навчанні в університеті студент на лекціях засвоює в більшості теоретичний матеріал, а лабораторні роботи, семінари, консультації надають змогу практики. У зв'язку із цим, кожен з видів занять навчального процесу має власні переваги щодо формування сучасних навичок.

Лекція як вид заняття уособлює в собі теоретичний матеріал та має за мету донести до слухача обрану тему, а також сформувані цілі для їх досягнення на практичних заняттях. Відповідно до цього, студент має можливість аналізувати отриману інформацію та робити висновки щодо досягнення поставлених на лекції цілей. Натепер більшість сучасних університетів у світі успішно використовують системи дистанційного навчання, що дозволяє студенту навчатись з дому та виконувати завдання через мережу Інтернет. Медіа-грамотність як одна із важливих навичок нашого часу в даному випадку формується через оперування інформацією, отриманою через мережу Інтернет.

Семінар є однією з найбільш вагомих можливостей для кожного студента сформувані такі навички як комунікабельність та ініціативу. Причому активна участь у дискусіях семінару – це гарна можливість добре засвоїти матеріал та підвищити навички критичного мислення шляхом аналізу виступів інших студентів. Практичне заняття або консультація в більшій мірі формують навичку уваги до деталей та співробітництва, якщо робота потребує групи студентів. Лабораторна робота, як форма заняття в більшій мірі формує навичку співробітництва, особливо, коли для виконання роботи необхідно поділитись на групи. У даному випадку колективне виконання та розподіл обов'язків формує організаційні навички, а формування висновків щодо виконаної роботи забезпечує зміцнення навички узагальнення. Консультація серед основних типів занять відіграє найменшу роль у формуванні навичок студента, і в більшості випадків є факультативною формою заняття.

Щодо формування професійних навичок для студента технічного спрямування було помічено, що групова робота надає найкращі можливості для формування критичного мислення та розкриття творчих підходів для вирішення завдань, тому що: забезпечує безпосередній контакт між всіма студентами; створюються умови для реалізації можливостей особистості студента; сприяє утвердженню моральних цінностей і норм взаємодії та співпраці; спонукає до самостійного планування пізнавальної діяльності, забезпечує внутрішню зацікавленість при виконанні творчих завдань [4]. Але також існує проблема, що під час роботи більша частина студентів пасивна та майже не бере реальну участь у дискусіях та обговореннях [5]. Це може бути пов'язано у відсутності бажання проявити ініціативу або низькому рівню засвоєння навчального матеріалу. Зважаючи на дані обставини, вирішити дану проблему можливо за рахунок використання інтерактивних форм групової роботи таким чином, щоб навіть за відсутності або низькому рівню знань студента, його участь у роботі була помітна. Групова форма організації роботи корисна для формування навичок спілкування і також дає можливість висловитись багатьом, заощадивши час заняття.

Підсумовуючи проведені дослідження, варто зазначити, що сучасний світ стрімко змінюється, а разом із ним і потреба у відповідних вміннях та навичках. Зважаючи на це,

вища освіта надає змогу не лише сформувати навички ХХІ століття, але й перетворити їх у невід’ємну частину арсеналу сучасного науковця чи інженера, що може без перешкод володіти актуальною інформацією, бути медіа-грамотним та проявляти ініціативу в професійному колі та житті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: Підручник. 2-е вид. – К. : Каравела, 2008. – с. 75-94.
2. IS A GOOD STUDENT ALWAYS A MODEL EMPLOYEE? / University of Worcester [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://worcestercareers.blog/2019/03/20/is-a-good-student-always-a-model-employee/>
3. Самін Д.К., 100 великих вчених. – М.: Віче, 2000. – 592 с (100 великих). ISBN: 5-7838-0649-8
4. Групова форма організації навчальної діяльності студентів природничо-математичних дисциплін / Актуальні проблеми математики та методики її викладання: Збірник наукових праць / За ред. канд. фіз.-мат. наук Геруса О.Ф. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2007. – 62 с., С. 29 – 34.
5. Луцик І. Інтерактивні семінари як форма активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів вищих закладів освіти / І. Луцик // Наукові записки ТНПУ імені В. Гнатюка. Серія: Педагогіка / ред. кол.: М. Вашуленко, А. Вихрущ, Л. Вознюк та ін. – Тернопіль, 2009. – № 3: Спецвипуск. – С. 125-130.

Кудрявцев Дмитро Станіславович, студент групи 2КН-19м, факультет інформаційних технологій та комп’ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: 2kn15b.kudryavtsev@gmail.com

Dmytro S. Kudriavtsev, Student of Information Technologies and Computer Engineering Department, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa, Ukraine, e-mail: 2kn15b.kudryavtsev@gmail.com